

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-714

20.10.2017

Кабінет Міністрів України

Надсилаємо адресований Кабінету Міністрів України депутатський запит народного депутата України Долженкова О. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 20 жовтня 2017 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 5 арк. у 1 прим.

А. ПАРУБІЙ

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

ДОЛЖЕНКОВ ОЛЕКСАНДР ВАЛЕРІЙОВИЧ

01008, м. Київ, вул. М.Грушевського, 5

«5» жовтня 2017 року

№ 23-182/2017

✓ Кабінет Міністрів України

01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2

копія: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

01008, м. Київ, вул. М. Грушевського 12/2

Державна служба статистики
України

01601, м. Київ, вул. Ш. Руставелі, 3

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо відміни державного цінового
регулювання окремих груп товарів та
послуг*

07 червня 2017 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 394 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – Постанова № 394), якою внесено зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 року № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» в частині виключення повноважень місцевих органів виконавчої влади здійснювати цінове регулювання окремих груп товарів та послуг.

Так, з 01.07.2017 року Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації позбавлені повноважень регулювати (встановлювати):

- граничні рівні рентабельності та торговельні надбавки на дитяче харчування;
- розмір плати за послуги, які надаються медичними витверезниками при органах внутрішніх справ громадянам у нетверезому стані;
- тарифи на інвентаризацію нерухомого майна;
- граничні розміри плати за послуги, що надаються у торговельних об'єктах, на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів;

- *граничні торговельні (постачальницько-збутові) надбавки до оптової ціни виробника (митної вартості) на борошно, хліб, макаронні вироби, крупи, цукор, яловичину, свинину і м'ясо птиці, ковбасні вироби варені, молоко, сир, сметану, масло вершкове, олію соняшникову, яйця курячі;*
- *граничні торговельні надбавки на м'ясо, реалізоване з державного резерву;*
- *граничні рівні рентабельності виробництва борошна пшеничного вищого, першого і другого сорту, борошна житнього обдирного, хліба вагою більш як 500 грамів з борошна пшеничного вищого, першого і другого сорту та їх суміші, борошна житнього та суміші борошна пшеничного та житнього простої рецептури (борошно, дріжджі, сіль, вода) без додавання цукру, жиру, інших наповнювачів, а також хліб і хлібобулочні вироби для діабетиків;*
- *оптово-відпускні ціни на борошно пшеничне вищого, першого і другого сорту, борошно житнє обдирне, крупи гречані, яловичину, свинину, м'ясо птиці, ковбасні вироби варені, молоко коров'яче питне (пастеризоване, фасоване у плівку), сир, сметану, масло вершкове, яйця курячі, цукор, олію соняшникову шляхом декларування їх зміни;*
- *граничний розмір плати за проживання в гуртожитках (крім студентських гуртожитків) громадян України, осіб без громадянства та іноземців, які займають приміщення, що знаходяться у спільному користуванні кількох осіб, які не перебувають у сімейних відносинах;*
- *граничні рівні рентабельності пакування (фасування) продовольчих товарів, щодо яких запроваджено державне регулювання цін, без урахування вартості сировини.*

Таким чином, Постановою № 394 Кабінет Міністрів України скасував державне цінове регулювання на ряд товарів і послуг, що дозволяє виробникам не декларувати в обов'язковому порядку ціни на продовольчу продукцію, а також не обґрунтовувати необхідність зміни цих цін.

Згідно із пояснювальною запискою до Постанови № 394, скасування державного регулювання сприятиме зниженню адміністративного тиску на бізнес, усуненню надмірного втручання держави в економічні процеси, розвитку конкуренції та дебіюрократизації (дерегуляції) у сфері ціноутворення, дане рішення Уряду спростить процедуру зміни цін залежно від цінових коливань ринку, що дозволить виробникам швидше реагувати на зміни кон'юнктури.

Так, скасовано державне регулювання цін на продовольчі товари і послуги в частині:

- *торгових надбавок не вище 15 % до оптової ціни виробника (митної вартості) на 15 груп товарів (борошно, хліб, макаронні вироби, крупи, цукор, яловичину, свинину і м'ясо птиці, ковбасні вироби варені, молоко, сир, сметану, масло вершкове, олію соняшникову, яйця курячі, тобто на ряд продуктів харчування, які раніше становили традиційний споживчий кошик середньостатистичного українця, але сьогодні стали доступними далеко не кожному);*
- *декларування зміни оптово-відпускних цін на 13 груп товарів (борошно пшеничне вищого, першого і другого сорту, борошно житнє обдирне, крупи гречані, яловичину, свинину, м'ясо птиці (тушка), ковбасні вироби варені, крім вищого сорту, молоко коров'яче питне (пастеризоване, фасоване в плівку), сир кисломолочний з вмістом жиру до 9 %, сметану з вмістом жиру до 20 %, масло вершкове з вмістом жиру до 72,5 %, яйця курячі, цукор-пісок, олію соняшникову);*
- *граничних рівнів рентабельності виробництва борошна і хліба соціальних сортів;*

- граничних рівнів рентабельності та торговельних надбавок на дитяче харчування;
- граничних рівнів рентабельності пакування (фасування) продовольчих товарів, щодо яких запроваджено державне регулювання цін, без урахування вартості сировини не вище 10 %;
- державного регулювання цін на послуги на ринках з продажу продовольчих та непродовольчих товарів.

Державне регулювання цін на продукти харчування та послуги регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 року №1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)».

На жовтень-грудень 2016 року Кабінет Міністрів України постановою від 22.09.2016 року № 656 «Про реалізацію пілотного проекту щодо тимчасового обмеження застосування постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 р. № 1548 та постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1222» в якості експерименту скасував норми щодо встановлення максимальної торговельної надбавки в 15-20 % на 17 груп товарів, зокрема на крупи, м'ясо, молоко, борошно, ковбаси, яйця, сир, сметану, масло, з метою подальшого прийняття рішення про повне скасування такого регулювання. На період пілотного проекту українські фермери, виробники продуктів харчування, а також торговельні мережі звільнялися від обов'язкової декларації цін.

Дослідження результатів експерименту, за інформацією наданою Кабінетом Міністрів України, показало, що за час дії пілотного проекту щодо скасування державного регулювання цін на основні продовольчі товари, ціни росли не більше, ніж зазвичай і стрімкого зростання цін після скасування державного регулювання не відбулося.

Таким чином, за інформацію наданою Міністерством економічного розвитку і торгівлі про результати реалізації пілотного проекту, Кабінетом Міністрів України за пропозиціями Міністерства економічного розвитку і торгівлі щодо удосконалення державного регулювання цін на товари і послуги у сфері виробництва та реалізації продовольчих товарів Постановою № 394 скасовано з 01.07.2017 року державне цінове регулювання на ряд товарів і послуг.

Однак, успішність пілотного проекту викликає певні сумніви, адже рішення щодо скасування державного регулювання цін в умовах триваючої економічної кризи все ж таки призвело до зростання цін на продукти харчування і збільшення інфляції.

Результатом дій Кабінету Міністрів України стало збільшення інфляції до 15,6 %, що виявилось вище прогнозних показників за підсумками шести місяців 2017 року. При цьому базова інфляція в червні підвищилася до 6,8 % в річному вимірі і продовжила прискорюватися в липні, в цьому ж місяці Національний банк України погіршив прогноз зростання реального ВВП в 2017 році до 1,6 % з 1,9 %, зберігши прогноз інфляції на рівні 9,1 %.

В Асоціації продуктів харчування, яка проводить моніторинг цін на 90 % найзатребуваніших продуктів харчування стверджують, що з початку року у вітчизняній роздробній торгівлі подешевшали тільки гречка і яйця (на 16 % і 15 % відповідно). Всі інші продукти харчування продовжують рости в ціні.

За даними профільної асоціації, станом на 11.09.2017 року найбільше подорожчали свинина і яловичина – на 31,5 грн./кг (на 43 %) і на 21,7 грн./кг (на 24 %) відповідно. М'яса дешевше 100 грн./кг в Україні вже не знайти – за кілограм свинини доводиться платити 103,9 грн., яловичини – 109,8 грн. Наближаються до цих цифр і ціники за курятину. Тільки за останні декілька місяців м'ясо птиці

подорожчало майже на третину і коштує вже від 55 грн./кг (тушка) до 100 грн./кг (філе). Як мінімум, на 10 грн./кг доводиться доплачувати також за сало (воно подорожчало на 35 % з початку року, до 54,9 грн./кг), вершкове масло (+ 8 %, до 142,7 грн./кг), сир (+ 16 %, до 95 грн./кг). Овочі подорожчали в середньому на 20 %, а деякі позиції подорожчали набагато більше. Наприклад, морква подорожчала на 90 % (до 8,2 грн./кг), капуста – на 53 % (до 6 грн./кг), буряк – на 31 % (до 5,2 грн./кг), цибуля – на 48 % (до 6,8 грн./кг)

Відповідно до даних Державної служби статистики України, тільки за місяць – з липня по серпень 2017 року ціни на хліб в Україні виросли майже на 1 %, м'ясо – на 3 %, яйця – на 18 %, молоко і сир – на 3,3 % і т.д. З продуктів харчування, які в серпні подешевшали, офіційна статистика називає тільки овочі та фрукти (на 21,5 % і 5,7 % відповідно), але це пов'язано, в першу чергу, з надходженням на ринок нового врожаю, до того ж, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року і овочі, і фрукти всеодно залишаються дорогими.

Отже, підсумовуючи вищенаведену статистику очевидного зростання цін на основні позиції продуктів харчування, необхідно зазначити, що пілотний проект щодо тимчасового скасування державного регулювання цін на основні продовольчі товари виявився невдалим і недоцільно остаточно скасовувати державний ціновий контроль.

У серпні 2016 року різко подорожчало м'ясо птиці – в цей час почала обговорюватися тільки сама ідея про скасування цінового регулювання, у жовтні 2016 року, відразу після скасування перевірок, значно подорожчали яйця (до 30 грн./ за 10 шт.), а коли Кабінет Міністрів України визнав пілотний проект вдалим і остаточно скасував державний ціновий контроль з 01.07.2017 року, знову різко подорожчало м'ясо птиці.

Таким чином, взаємозв'язок між остаточною скасуванням державного цінового регулювання окремих груп товарів та значним зростанням цін на основні групи продовольчих товарів очевидний.

Також необхідно зазначити, що державний контроль за цінами є в більшості європейських країн світу. Причому, якщо в Україні до недавнього часу проводили моніторинг 23 товарних позицій, то, наприклад, у Франції – кілька тисяч товарних позицій. У Німеччині держава регулює і контролює до 40 % всіх цін промислових і споживчих товарів і послуг, при цьому держава субсидує муніципальне житлове будівництво, що в підсумку дозволяє уряду активно впливати на динаміку цін і тримати під контролем інфляцію. В Іспанії держава здійснює регулювання і контроль за цінами на товари першої необхідності, а також на товари й послуги, виробництво яких монополізовано. До таких товарів належить продукція підприємств державного сектора і ряду приватних компаній, зайнятих випуском товарів першої необхідності. В Італії держава регулює і контролює до 30 % всіх цін промислових і споживчих товарів і послуг, на місцевому рівні регламентуються ціни основних видів продукції (товарів і послуг), до яких відносяться енергоносії, цемент, добрива, ліки, хліб, харчову олію, свіжа яловичина, свіже молоко, сіль, цукор, окремі види послуг і газети. Крім того, під наглядом комітетів знаходяться ціни деяких продовольчих (макаронних виробів, олії, свинини, баранини, птиці, ковбас, шинки та ін.) і непродовольчих (нафтопродуктів, скла, миючих засобів та ін.) товарів

При цьому кожен додатковий відсоток в ціні товару або послуги у європейських країнах стає приводом для детальної перевірки підприємства і якщо ж контролери з'ясуять, що виробник підвищив ціну, щоб збільшити свій прибуток, то такому виробнику загрожують штрафи в кілька тисяч, а то і десятків тисяч євро.

Враховуючи вищевикладене, з метою недопущення подальшого зростання цін на товари та послуги (в тому числі, на найбільш затребувані та життєво необхідні для населення продукти харчування), керуючись статтями 7, 15 Закону України «Про статус народного депутата України» від 17.11.1992 року № 2790-XII (із наступними змінами), прошу:

- **надати інформацію про результати моніторингу цін на товари та послуги, що проводиться відповідно до вимог підпункту 1 пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 року № 656;**
- **надати інформацію про результати реалізації пілотного проекту, проведеного Кабінетом Міністрів України на підставі та до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 року № 656;**
- **надати інформацію щодо динаміки цін на споживчому ринку на основні групи товарів починаючи з 01.07.2017 року по даний час;**
- **вжити всі необхідні заходи задля стабілізації цін на товари та послуги для населення.**

Про результати розгляду депутатського запиту прошу повідомити у встановлений законодавством строк.

З повагою

О. В. Долженков
посв. № 182